

si quis ex ipso mandúcet, non moriátur. *v̄.* Ego sum panis vivus, qui de cœlo descendi : si quis manducáverit ex hoc pane, vivet in ætérnum. Hic est panis de cœlo descendens, ut si quis ex ipso mandúcet, non moriátur. **G**lória Patri, et Filio, et Spirítui sancto. Hic est panis de cœlo descendens, ut si quis ex ipso mandúcet, non moriátur.

In tertio Nocturno.

Léctio sancti Evangélij secúndum Joánnem.

Lectio vij. Cap. 6.

In illo témpore : Dixit Jesus turbis Judæórum : Caro mea vere est cibus, et Sanguis meus vere est potus. Et réliqua.

De Homília S. Augustíni Episcopi.
Tract. 26. in Joann. post med.

Hic est panis, qui de cœlo descendit. Hunc panem significávit manna, hunc panem significávit altáre Dei. Sacraménta illa fuérunt : in signis diversa

sunt, sed in re, quæ significátur, pária sunt. Apóstolum audi : Nolo enim vos, inquit, ignoráre, fratres, quia patres nostri omnes sub nube fuérunt, et omnes mare transiérunt, et omnes per Móysen baptizáti sunt in nube, et in mari : et omnes eámdem escam spiritálem manducavérunt. Spiritálem útique eámdem : nam corporálem álteram : quia illi manna, nos áliud : spiritálem vero, quam nos : sed patres nostri, non patres illórum, quibus nos símiles sumus, non quibus illi símiles fuérunt. Et adjúngit : Et omnes eúmdem potum spiritálem bibérunt. Aliud illi, áliud nos, sed spécie visibilibidem, tamen hoc idem significánte virtúte spiritáli. Quómodo enim eúmdem potum? Bibébant, inquit, de spiritáli, sequente petra : petra autem erat Christus. Inde panis, inde potus. Petra Christus in signo, verus Chri-

stus in verbo, et in carne. Et quomodo bibérunt? Percussa est petra de virga bis. Gémina percussio, duo ligna crucis significat.

R. Qui manducat meam carnem, et bibit meum sanguinem,
* In me manet, et ego in eo. **V.**
Non est alia natio tam grandis, quæ habeat deos appropinquantes sibi, sicut Deus noster adest nobis. In me manet, et ego in eo.

Lectio viij.

NORUNT fidelis corpus Christi, si corpus Christi non negligant esse. Fiant corpus Christi, si volunt vivere de Spiritu Christi. De Spiritu Christi non vivit, nisi corpus Christi. Intelligite, fratres mei, quid dixerim. Homo es, et spiritum habes, et corpus habes. Spiritum dico, quæ anima vocatur, qua constas quod homo es: constas enim ex anima et corpore. Habes enim spiritum invisibilem, corpus visibile. Dic mihi, quid ex quo vivat? Spiritus

tus vivit ex corpore tuo, an corpus tuum ex spiritu tuo? Respondet omnis qui vivit: qui autem hoc non potest respondere, nescio si vivit. Quid respondet omnis qui vivit? Corpus utique meum vivit de spiritu meo. Vis ergo et tu vivere de spiritu Christi? In corpore esto Christi.

R. Misit me vivens Pater, et ego vivo propter Patrem: * Et qui manducat me, vivet propter me. **V.** Cibavit illum Dominus pane vitæ et intellectus. Et qui manducat me, vivet propter me. **Gloria Patri, et Filio, et Spiritui sancto. Et qui manducat me, vivet propter me.**

Lectio ix.

NUMQUID enim corpus meum vivit de spiritu tuo? Meum vivit de spiritu meo, et tuum de spiritu tuo. Non potest vivere corpus Christi, nisi de spiritu Christi. Inde est, quod exponens nobis Apóstolus Paulus hunc pa-

nem : Unus panis, inquit, unum corpus multi sumus. O sacramentum pietatis, o signum unitatis, o vinculum charitatis? Qui vult vivere, habet ubi vivat, habet unde vivat. Accedat, credat, incorporetur, ut vivificetur. Non abhorreat a compage membrorum, non sit putre membrum quod rescari mereatur, non sit distortum, de quo erubescatur. Sit pulchrum, sit aptum, sit sanum: hæreat corpori, vivat Deo de Deo. Nunc laboret in terra, ut postea regnet in cælo.

FERIA TERTIA.

In primo Nocturno.

De libro primo Regum.

Lectio j. Cap. 6.

FUIT ergo arca Dómini in regionibus. Et vocaverunt Philistiim sacerdotes et divinos, dicentes: Quid faciemus de arca Dómini? Indicáte nobis quómodo remittámus eam in locum suum. Qui di-

xerunt: Si remittitis arcam Dei Israel, nolite dimittere eam vacuam, sed quod debétis, reddite ei pro peccato, et tunc curabimini: et sciétis quare non recedat manus ejus a vobis.

R. Immolábit hœdum multitudo filiorum Israel ad vesperam Paschæ: *Et edent carnes et ázimos panes. **V.** Pascha nostrum immolátus est Christus: itaque epulémur in ázymis sinceritatis et veritatis. Et edent carnes, et ázimos panes.

Lectio ij.

QUARE aggravatis corda vestra sicut aggravavit Ægyptus et Phárao cor suum? Nonne postquam percússus est, tunc dimisit eos, et abiérunt? Nunc ergo arrípíte et fácite plaustrum novum unum: et duas vaccas fœtas, quibus non est impósitum jugum, júngíte in plastro, et reclúдите vítulos earum domi. Tolleisque arcam Dómini, et poné-

tis in plastro, et vasa áurea, quæ exsolvístis ei pro delicto, ponétis in capséllam ad latus ejus : et dimíttite eam ut vadat. Et aspiciétis : et si quidem per viam fínium suórum ascénderit contra Béthsames, ipse fecit nobis hoc malum grande : sin autem, míme : sciémus quia nequáquam manus ejus tétigit nos, sed casu áccidit. Fecérunt ergo illi hoc modo.

R. Comedétis carnes, et saturabímini pánibus : * Iste est panis, quem dedit vobis Dóminus ad vescéndum. **V.** Non Móyses dedit vobis panem de cælo sed Pater meus dat vobis panem de cælo verum. Iste est panis, quem dedit vobis Dóminus ad vescéndum.

Lectio iij.

IBANT autem in diréctum vaccæ per viam, quæ ducit Béthsames, et itínere uno gradiebántur, pergéntes et mugiéntes : et non declinábant neque ad dexteram,

neque ad sinístram : sed et sátrapæ Philístiim sequebántur usque ad términos Béthsames. Porro Bethsamítæ metébant tríticum in valle : et elevántes óculos suos, vidérunt arcam, et gavísi sunt cum vidissent. Et plastrum venit in agrum Jósue Bethsamítæ, et stetit ibi. Erat autem ibi lapis magnus : et concidérunt ligna plastrum, vaccásque imposuerunt super ea holocáustum Dómino. Levítæ autem deposuerunt arcam Dei.

R. Respéxit Eliás ad caput suum subcinerícium panem : qui surgens comédit et bibit : * Et ambulávit in fortitúdine cibi illius usque ad montem Dei. **V.** Si quis manducáverit ex hoc pane, vivet in ætérnum. Et ambulávit in fortitúdine cibi illius usque ad montem Dei. **G**lória Patri, et Fílio, et Spirítui Sancto. Et ambulávit in fortitúdine cibi illius usque ad montem Dei.

In secundo Nocturno.

De Epístola S. Cypriáni Epíscopi
et Mártyris ad Cœciliúm.

Lib. 2. Epíst. 3. sub initium.

Lectio iv.

IN sacerdóte Melchisedech sacrificii Domínici sacraméntum præfigurátum vidémus, secundum quod Scriptúra divína testátur, et dicit : Et Melchisedech rex Salem prótulit panem et vinum. Fuit autem sacérdos Dei summi, et benedíxit Abraham. Quod autem Melchisedech typum Christi portáret, declárat in Psalmis Spíritus sanctus, ex persóna Patris ad Filium dicens : Ante lucíferum genui te : Tu es sacérdos in ætérnum secundum órduem Melchisedech. Qui ordo útique hic est de sacrificio Illo véniens, et inde descéndens, quod Melchisedech sacérdos Dei summi fuit, quod panem et vinum obtulit, quod Abraham benedíxit.

R. Cœnántibus illis, accépit Jesus panem, et benedíxit, ac fregit, deditque discípulis suis, et ait : * Accípite, et comédite : Hoc est corpus meum. **V.** Dixérunt viri tabernáculi mei : Quis det de cárnibus ejus, ut saturémur ? Accípite, et comédite : Hoc est corpus meum.

Lectio v.

NAM quis magis sacérdos Dei summi, quam Dóminus noster Jesus Christus ? qui sacrificium Deo Patri obtulit : et obtulit hoc idem quod Melchisedech obtulerat, id est, panem et vinum, suum scílicet corpus et sanguinem. Et circa Abraham benedíctio illa præcédens, ad nostrum pópulum pertinébat. Nam si Abraham Deo crédidit, et deputátum est ei ad justítiam : útique quisquis Deo credit, et fide vivit, justus invenítur, et jam pridem in Abraham fidéli benedíctus et justificátus osténditur,

sicut beátus Apóstolus Paulus probat, dicens : Crédidit Abraham Deo, et deputátum est ei ad justitiam. Cognóscitis ergo, quia qui ex fide sunt, hi sunt filii Abrahæ. Próvidens autem Scriptúra, quia ex fide justificat Gentes Deus, prænuntiávit Abrahæ, quia benedicéntur in illo omnes Gentes.

R. Accépit Jesus cálicem, postquam cœnávit, dicens : Hic calix novum testaméntum est in meo sánguine : * Hoc fácite in meam commemoratiónem. **Y.** Memória memor ero, et tabéscet in me ánima mea. Hoc fácite in meam commemoratiónem.

Lectio vj.

UT ergo in Génesi per Melchisedech sacerdotem benedictio circa Abraham posset rite celebrári, præcédit ante imágo sacrificii, in pane et vino scilicet constitúta. Quam rem perficiens et adimplens Dóminus, panem et

cálicem mixtum vino obtulit : et qui est plenitúdo, veritátem præfigurátæ imáginis adimplévit. Sed et per Salomónem Spíritus sanctus typum Domínici sacrificii ante præmónstrat, immolátæ hóstiæ, et panis et vini, sed et altáris, et Apostolorum fáciens mentiónem : Sapiéntia, inquit, ædificávit sibi domum, et súbdidit colúmnas septem, macetávit suas hóstias, miscuit in cratère vinum suum, et parávit mensam suam. Et misit servos suos cónvocans cum excélsa prædicatióne ad cratèrem, dicens : Qui est insípiens, declínet ad me. Et egéntibus sensu, dixit : Veníte, édite de meis pánibus, et bíbite vinum quod míscui vobis.

R. Ego sum panis vitæ : patres vestri manducavérunt manna in deserto, et mórtui sunt : * Hic est panis de cœlo descéndens, ut si quis ex ipso mandúcet, non moriátur. **Y.** Ego sum panis vivus,

qui de cœlo descendi : si quis manducaverit ex hoc pane, vivet in ætérnum. Hic est panis de cœlo descendens, ut si quis ex ipso manducet, non moriatur. **G**lória Patri, et Filio, et Spiritui sancto. Hic est panis de cœlo descendens ut si quis ex ipso manducet, non moriatur.

In tertio Nocturno.

Lectio sancti Evangelii secundum Joannem.

Lectio vij. Cap. 6.

IN illo tempore : Dixit Jesus turbis Judæorum : Caro mea vere est cibus : et Sanguis meus vere est potus. Et reliqua.

De Homilia S. Augustini Episcopi. *Tract. 26. in Joann. circa medium.*

Non sicut manducaverunt patres vestri manna, et mortui sunt. Quare manducaverunt, et mortui sunt? Quia quod videbant, credebant : quod non videbant, non intelligebant. Ideo patres vestri, quia similes estis illorum. Nam

quantum pertinet, fratres mei, ad mortem istam visibilem et corporalem, numquid nos non morimur, qui manducamus panem de cœlo descendentem? Sic sunt mortui et illi, quemadmodum et nos sumus morituri : quantum attinet, ut dixi, ad mortem hujus corporis visibilem atque carnalem.

℞. Qui manducat meam carnem, et bibit meum sanguinem, * In me manet, et ego in eo. **℣.** Non est alia natio tam grandis, quæ habeat deos appropinquantes sibi, sicut Deus noster adest nobis. In me manet, et ego in eo.

Lectio viij.

QUANTUM autem pertinet ad illam mortem, de qua terret Dominus, qua mortui sunt patres istorum : manducavit manna et Moyses, manducavit manna et Aaron, manducavit manna et Phinees, manducaverunt tibi mul-

ti, qui Dómino placuerunt, et mórtui non sunt. Quare? Quia visibilem cibum spiritaliter intellexerunt, spiritaliter esurierunt, spiritaliter gustaverunt, ut spiritaliter satiaréntur. Nam et nos hódie accípmus visibilem cibum: sed aliud est sacraméntum, aliud virtus sacraménti.

R. Misit me vivens Pater, et ego vivo propter Patrem: * Et qui manducat me, vivet propter me. **V.** Cibavit illum Dóminus pane vitæ et intelléctus. Et qui manducat me, vivet propter me. Glória Patri, et Fílio, et Spirítui sancto. Et qui manducat me, vivet propter me.

Lectio ix.

QUAM multi de altári accípiunt, et moriúntur, et accipiéndó moriúntur. Unde dicit Apóstolus: Judícium sibi manducat et bibit. Nonne buccélla Domínica venénium fuit Judæ? Et tamen accépit. Et cum accépit, in eum

inimícus intrávit: non quia malum accépit, sed quia bonum male malus accépit. Vidéte ergo, fratres: panem coeléstem spiritaliter manducáte, innocéntiam ad altáre apportáte. Peccáta etsi sint quotidíana, vel non sint mortífera; ántequam ad altáre accedátis, atténdite quod dicátis: Dimítte nobis débita nostra, sicut et nos dimíttimus debitoribus nostris. Si dimíttis, dimittétur tibi: secúrus accéde, panis est, non venénium.

FERIA QUARTA.

In primo Nocturno.

De libro primo Regum.

Lectio j. Cap. 6.

PERCUSSIT autem de viris Bethsamítibus, eo quod vidissent arcam Dómini: et percússit de pópulo septuagínta viros, et quinquagínta millia plebis. Luxítque pópulus, eo quod Dóminus percussisset plebem plaga magna. Et dixerunt viri Bethsamítæ:

Quis póterit stare in conspéctu Dómini Dei sancti hujus ? et ad quem ascéndet a nobis ? Miserúntque núntios ad habitatóres Cariathíarim, dicétes : Reduxérunt Philísthiim arcam Dómini, descéndite, et reducíte eam ad vos. Venérunt ergo viri Cariathíarim, et reduxérunt arcam Dómini, et intulérunt eam in domum Abínadab in Gábaa : Eleázaram autem filium ejus sanctificavérunt, ut custodíret arcam Dómini.

R. Immolábit hœdum multitúdo filiórum Israël ad vésperam Paschæ : * Et edent carnes, et ázimos panes. **V.** Pascha nostrum immolátus est Christus : itaque epulémur in ázymis sinceritátis et veritátis. Et edent carnes, et ázimos panes.

Lectio ij.

ET factum est, ex qua die mansit arca Dómini in Cariathíarim, multiplicáti sunt dies, (erat quip-

pe jam annus vigésimus) et requiévít omnis domus Israel post Dóminum. Ait autem Sámuel ad univérsam domum Israel, dicéns : Si in toto corde vestro revertímini ad Dóminum, auférte deos aliénos de médio vestri, Báalim et Astaroth : et præparáte corda vestra Dómino, et servíte ei soli, et éruet vos de manu Philísthiim. Abstulérunt ergo filii Israel Báalim et Astaroth, et serviérunt Dómino soli.

R. Comedétis carnes, et saturabímini pánibus : * Iste est panis, quem dedit vobis Dóminus ad vescéndum. **V.** Non Móyses dedit vobis panem de cœlo, sed Pater meus dat vobis panem de cœlo verum. Iste est panis, quem dedit vobis Dóminus ad vescéndum.

Lectio iij.

DIXIT autem Sámuel : Congregáte univérsum Israel in Maspáth, ut orem pro vobis Dóminum. Et convenérunt in Ma-

sphath : hauséruntque aquam, et effudérunt in conspéctu Dómini, et jejunavérunt in die illa, atque dixerunt ibi : Peccávimus Dómino. Judicavítque Sámuel filios Israel in Masphath. Et audiérunt Philísthiim quod congregáti essent filii Israel in Masphath, et ascendérunt sátrapæ Philistinórum ad Israel. Quod cum audísset filii Israel, timuérunt a fácie Philisthinórum. Dixerúntque ad Samuélem. Ne cesses pro nobis clamáre ad Dóminum Deum nostrum, ut salvet nos de manu Philisthinórum.

R. Respéxit Elías ad caput suum subcinerícium panem : qui surgens comédit et bibit.* Et ambulávit in fortitúdine cibi illius usque ad montem Dei. **V.** Si quis manducáverit ex hoc pane, vivet in ætérnum. Et ambulávit in fortitúdine cibi illius usque ad montem Dei. **G**loria Patri, et Fílio, et Spirítui Sancto. Et ambulávit in

fortitúdine cibi illius usque ad montem Dei.

In secundo Nocturno.

Ex libro S. Ambrósii Epíscopi de Sacraméntis.

Lectio iv. Lib. 4, cap. 4.

AUCTOR Sacramentórum quis est nisi Dóminus Jesus ? De cœlo ista Sacraménta venérunt. Consílium enim omne de cœlo est. Vere autem magnum est et divínium miráculum, quod pópulo pluit Deus manna de cœlo : et non laborábat pópulus, et manducábat. Tu forte dicis : Meus panis est usitátus. Sed panis iste, panis est ante verba Sacramentórum : ubi accésserit consecrátió, de pane fit caro Christi. Hoc igitur adstruámus. Quómodo potest, qui panis est, corpus esse Christi ? Consecratióne. Consecratió igitur quibus verbis est, et cujus sermónibus ? Dómini Jesu. Nam réliqua ómnia quæ dicúntur, laudem Deo déferunt,